

ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У ХНМУ – ПРОВІДНИЙ ШЛЯХ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

МАТЕРІАЛИ
LII навчально-методичної конференції ХНМУ

Міністерство охорони здоров'я України
Харківський національний медичний університет

**Впровадження
інноваційних технологій організації
навчального процесу у ХНМУ –
провідний шлях підвищення якості
вищої медичної освіти**

**Матеріали
LII навчально-методичної конференції ХНМУ**

м. Харків, 30 січня 2019 року

Харків
ХНМУ
2019

УДК 378.015.31:001.895:61(477.54-25)ХНМУ
В80

Затверджено вченою радою ХНМУ.
Протокол № 1 від 24.01.2019 р.

Редакційна колегія

В.Д. Марковський, Л.В. Фоміна, С.О. Краснікова, Ж.І. Логвінова

В80 Впровадження інноваційних технологій організації навчального процесу у ХНМУ – провідний шлях підвищення якості вищої медичної освіти: матеріали ІІІ навчально-методичної конференції ХНМУ (Харків, 30 січня 2019 р.) / Міністерство охорони здоров'я України, Харк. нац. мед. ун-т. – Харків : ХНМУ, 2019. – Вип. 10. – 144 с.

Матеріали, наведені у збірнику, висвітлюють різноманітні інноваційні технології навчання, як сучасні навчально-педагогічні тренди, що забезпечують ефективність навчально-виховного процесу, доступність до отримання освітніх послуг, а також дають можливість підвищити рівень професійної підготовки та сприяють активізації навчального процесу й покращенню якості освіти.

Збірник розрахований на викладачів вищих медичних закладів.

УДК 378.015.31:001.895:61(477.54-25)ХНМУ

мендації щодо їх організації та виконання. Це найбільш важливий розділ силлабусу, оскільки він становить собою детальний посібник з підготовки до занять.

9. Основна та додаткова література. Основна література: оптимальна кількість джерел основної літератури - не більше 5 базових підручників. Краще, щоб ці підручники й навчальні посібники перебували в електронних бібліотеках університету. Кількість позицій додаткової літератури не обмежена, проте бажано наводити не більше, ніж 10 джерел інформації.

10. Інформація щодо оцінювання та політика виставлення балів. Розділ описує використання бально-рейтингової системи оцінювання навчальних досягнень студента. Політика виставлення оцінок повинна ґрунтуватися на принципах об'єктивності, прозорості, гнучкості й високій диференціації.

Отже, науковий підхід до організації самостійної роботи студента є запорукою успішного формування вмінь та навичок в оволодінні, вивченні, засвоєнні та систематизації набутих знань. Самостійна робота студента не є самостійною діяльністю студента з освоєння дисципліни, тому важливим є надання простору для створення викладачем особливих умов, що сприятимуть забезпеченню високого рівня успішності в процесі навчання. На нашу думку, саме силлабуси, певною мірою відповідаючи всім висвітленим вимогам, можуть стати ключем до подальшого розвитку вітчизняної освіти.

Література

1. <https://undergrad.stanford.edu>
2. <http://www.washington.edu>
3. <https://e-u.in.ua>
4. Нурманбетова Д.Н., Неф?дова Л.В. Методические рекомендации по разработке силлабусов. Издание третье, переработанное и дополненное. – Астана, ЕНУ имени Л.Н. Гумилева, 2011. – 40 с.
5. Millis, Barbara J., "Helping to Make Connections: Emphasizing the Role of the Syllabus" (1989). To Improve the Academy. 175. <http://digitalcommons.unl.edu/podimproveacad/175>

ВИКОРИСТАННЯ РОБОТИ СТУДЕНТСЬКОГО НАУКОВОГО ГУРТКА НА КАФЕДРІ ФІЗІОЛОГІЇ ЯК ІННОВАЦІЙНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Чернобай Л. В., Ващук М. А., Ісаєва І. М., Глоба Н. С., Кармазіна І. С.

Медична освіта у третьому тисячолітті повинна забезпечити підвищення якості охорони здоров'я, що є основою стратегічної програми роботи вищих медичних навчальних закладів. Особливе значення має вивчення фундаментальних теоретичних дисциплін, які є невід'ємною частиною не лише всього навчального процесу, але й головним фактором у підготовці необхідного багажу знань для навчання студентів з "вузьких" дисциплін клінічного профілю [1]. До таких теоретичних дисциплін належить і фізіологія, яка має виражений експериментальний медико-соціальний характер. На цей час підвищити якість засвоєння базових дисциплін можна лише шляхом введення новітніх інформаційних і технічних ресурсів, а саме –

інноваційних технологій організації навчального процесу [2, 3]. Активно вводиться концепція практично-орієнтовного навчання, у форматі якої посилюється увага до особистості студента та ставлення до нього як до вищої соціальної цінності [4]. Дана концепція знаходить гідне підтвердження в роботі студентського наукового гуртка у зв'язку з тим, що досягається особиста індивідуальна участь студента в науково-дослідній діяльності, самостійність осмислення наукових результатів, вивчення через призму реферативних робіт тем "Робочої програми з дисципліни "Фізіологія"", поглиблення знань студентів з дисципліни та розвиток необхідних професійних навичок майбутніх лікарів.

Протягом останніх трьох років до календарно-тематичних планів роботи СНГ включено теми "Робочої програми", вивчення яких неможливо забезпечити в умовах аудиторних практично-семінарських занять. Це обумовлено тим, що катастрофічно зменшена кількість академічних лекційних та аудиторних годин з дисципліни "Фізіологія". Проте це супроводжується щорічним зростанням кількості годин, відведених на самостійну підготовку студентів. Для об'єктивізації цієї роботи необхідним є не тільки керувати нею, але й постійно проводити моніторинг якості її виконання. Це знову ж таки пов'язано з глобальним дефіцитом часу. Тому колектив кафедри фізіології вибрав таку форму роботи СНГ, яка, на наш погляд, дійсно є інноваційною, бо не викликає "заінформованості" та формування шаблонності мислення, а навпаки, розвиває розуміння причино-наслідкових зв'язків у розвитку тієї чи іншої патології та її фізіологічних механізмів [5]. Це забезпечує розвиток абстрактно-логічного мислення, що є головним у підготовці лікарів.

Інноваційним підходом у роботі СНГ кафедри фізіології є перетворення засідань гуртка на наукову студентську конференцію. Прикладом цього є проведена у жовтні 2018 року наукова студентська конференція "Фізіологія страху", присвячена сучасному міжнародному святу "Halloween". Студентами були підготовлені 9 наукових усних доповідей та більше 40 стендових, у яких були представлені структурно-функціональна характеристика лімбічної системи мозку як матеріальної основи розвитку емоційних станів, нейромедіаторної ланки емоції страху, її вісцерального "портрету". Науковість та академічність цих робіт оцінювалась дипломами та сертифікатами.

Наступна конференція такого формату "Темпоральні фізіологічні механізми: адаптогени" була присвячена фізіологічним та медичним аспектам сучасного стану питання розвитку адаптаційних процесів в умовах стресу різного походження. 130 студентів із різних країн узяли участь у роботі цієї конференції, були підготовлені 14 усних та 51 стендова доповідь, у яких розкривалися нейрофізіологічні механізми розвитку пристосувальних процесів за участю гіпоталамо-гіпофізарної системи, а також кірково-вісцеральних відношень. У фойє конференції працювала виставка студентських робіт, у яких надавалося обґрунтування використання різноманітних адаптогенів, які активують стан стрес-лімітуючих систем організму людини. Це забезпечує збільшення швидкості розвитку адаптаційних реакцій та їх вираженості.

Інноваційний підхід до роботи СНГ включає також і соціальний напрям, що полягає у пропаганді здорового способу життя, тому студенти-гуртківці під керівництвом кураторів розробляють інформаційні буклети та постери, які присвячені боротьбі зі шкідливими звичками та профілактиці розвитку різних захворювань, наприклад, боротьбі з захворюванням на рак молочної залози, цукровим діабетом та СНІДом.

Таким чином, за останній час змінилися пріоритети освіти, та якщо раніше цінувалися знання самі по собі, то тепер на перше місце висуваються загальнонавчальні вміння, а саме - уміння здобувати та ефективно використовувати знання. На наш погляд, від того, як студент може застосувати ці знання, наскільки він є компетентним у широкому контексті знань, залежить його успіх і в майбутній лікарській практиці. У цьому, без сумнівів, йому допоможуть інноваційні методи організації освітнього процесу вищого навчального закладу.

Література

1. Shang F, Liu CY. Blended learning in medical physiology improves nursing students' study efficiency. *Adv Physiol Educ* 42: 711-717, 2018; doi:10.1152/advan.00021.2018.

2. Кумпилова А.Р., Калашникова С.В. Использование инновационных образовательных технологий в организации учебного процесса в высшей школе // Материалы конференции "Внедрение новых образовательных технологий и принципов организации учебного процесса", Индонезия (о. Бали), 13-20 декабря 2014 г. / Современные наукоемкие технологии. – 2014. – №12. – С.66–67.

3. Tsang A, Harris DM. Faculty and second-year medical student perceptions of active learning in an integrated curriculum. *Adv Physiol Educ* 40: 446–453, 2016; doi:10.1152/advan.00079.2016.

4. Kotwal A. Innovations in teaching/learning methods for medical students: Research with mentoring. *Indian J Public Health* 2013;57:144–6.

5. Pront L, M?ller A, Koschade A, Hutton A. Gaming in nursing education: a literature review. *Nurs Educ Perspect* 39: 23–28, 2018.

НАУКОВЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ДИДАКТИЧНИХ УМОВ ФОРМУВАННЯ ПРЕДМЕТНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ У СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ "ЕПІДЕМІОЛОГІЯ"

Чумаченко Т.О., Поливянна Ю.І., Райлян М.В., Топчій С.В.

Постановка проблеми та аналіз матеріалів публікацій. З метою поліпшення медичного обслуговування населення та підвищення його якості перед вищою медичною школою висуваються нові вимоги щодо вдосконалення підготовки фахівця з професійно-орієнтованих дисциплін. Досягнення більш високої якості навчання може бути забезпечено внаслідок поліпшення практичної підготовки студентів, інтеграції навчання, нових наукових даних та інноваційної діяльності, використання для засвоєння матеріалу різних дидактичних умов.

Формування предметних компетенцій у студентів-медиків при вивченні дисципліни "Епідеміологія" зумовлено тим фактом, що молодий фа-

Томілін В.Г., Бережна О.О, Доля А.В. ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ ВИШІВ ТА ЇХНІЙ ВПЛИВ НА ФОРМУВАННЯ КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ	113
Топчій С. В., Лютенко М. А., Пешенко І. В. ІННОВАЦІЙНІ ЗАСОБИ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ НА КАФЕДРІ АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ ХНМУ	115
Фролова Т. В., Атаманова О. В., Терещенкова І. І., Сіняєва І. Р. УПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ СТУДЕНТАМИ-МЕДИКАМИ ДИСЦИПЛІНИ "ПРОПЕДЕВТИКА ПЕДІАТРІЇ"	117
Хаустов М. М., Гордієнко Н. О., Бачинський Р. О., Поручіков В. В., Колотілов О. В. SYLLABUS: ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА	119
Чернобай Л. В., Ващук М. А., Ісаєва І. М., Глоба Н. С., Кармазіна І. С. ВИКОРИСТАННЯ РОБОТИ СТУДЕНТСЬКОГО НАУКОВОГО ГУРТКА НА КАФЕДРІ ФІЗІОЛОГІЇ ЯК ІННОВАЦІЙНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ	121
Чумаченко Т.О., Поливянна Ю.І., Райлян М.В., Топчій С.В. НАУКОВЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ДИДАКТИЧНИХ УМОВ ФОРМУВАННЯ ПРЕДМЕТНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ У СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ "ЕПІДЕМІОЛОГІЯ"	123
Шевченко О. С., Чопорова О. І., Матвеева С. Л., Бутов Д. О., Степаненко Г. Л., Овчаренко І. А., Погорелова О. О. ЗАСТОСУВАННЯ СИМУЛЯЦІЙНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ У ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ "ФТИЗІАТРІЯ" ТА ПІДГОТОВЦІ ДО ЛІЦЕНЗІЙНОГО ІСПИТУ "КРОК 2"	127
Шейко А. О. УДОСКОНАЛЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ НА ЗАНЯТТЯХ З МАГІСТРАНТАМИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ "ОСВІТНІ ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ" ...	128
Шутова Н.А., Ніколаєва О.В., Кузьміна І.Ю. ЗАВДАННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В ОСВІТНІЙ ПРОСТІР ВНЗ МЕДИЧНОГО НАПРЯМКУ	130
Щербина М. О., Курічова Н. Ю., Скорбач О. І. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МЕДИЧНОЇ ЕЛЕКТРОННОЇ ОСВІТИ	133
Янішен І.В., Кричка Н.В., Дюдіна І.Л., Погоріла А.В., Перешивайлова І.О. ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ ВИЩИХ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДІВ.....	134
Ященко М. І., Дьоміна Є. В., Лупир А. В., Шушляпіна Н. О., Калашник Ю. М., Юревич Н. О., Бондаренко О. В., Карчинський О. О., Чернякова О. Є. ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ НА КАФЕДРІ ОТОРІНОЛАРИНГОЛОГІЇ ХНМУ	137

Формат А5. Цифровий друк. Ум. друк. арк. 9,0
Зам. № 19-33688.

Редакційно-видавничий відділ
ХНМУ, пр. Науки, 4, м. Харків, 61022
izdatknmurio@gmail.com

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видав-ництв, виготівників і розповсюджувачів видав-
ничої продукції серії ДК № 3242 від 18.07.2008 р.